

2024007

DATUM	6-3-2024
AAN	mr. drs. A.G. Knol – van Leeuwen
VAN	5.1.2.e
TELEFOONNUMMER	5.1.2.e
ONDERWERP	Verklaring afwijking Inkoop- en aanbestedingsbeleid inzake: Opsporing en bestrijding Aziatische hoornaar provincie Utrecht

Verklaring van instemming door de directie op de afwijking van de in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid genoemde niet-Europese aanbestedingsdrempels

Samenvatting: De afdeling is van mening dat bedrijf NatuurlijkRob de enige geschikte partij is voor het opsporen en verdelen/verwijderen van nesten Aziatische hoornaars in de provincie Utrecht. Om die reden wordt verzocht om de opdracht voor drie jaar één op één te gunnen (in plaats van het doorlopen van een meervoudig onderhands aanbestedingsproces). De aanbestedingsjurist komt tot een positief advies, met dien verstande dat voor 2025 en 2026 wordt geadviseerd een eenzijdige verlengingsoptie op te nemen. Mocht blijken dat t.z.t. geen concurrentie bestaat, dan kan de opdracht met NatuurlijkRob (jaarlijks voor 2025 rep. 2026) worden verlengd. Als echter zou blijken dat op dat moment wél concurrentie bestaat, dan kan de opdracht alsnog – conform het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid – via een meervoudig onderhandse procedure worden uitgevraagd.

Verzocht wordt een beroep te doen op de in paragraaf 4.5 van het Inkoop en aanbestedingsbeleid opgenomen afwijkingsprocedure. Rechtmatig afwijken van de verplichting Europees aan te besteden is niet mogelijk. Het uitgangspunt in het Inkoop- en aanbestedingsbeleid is dat de mogelijkheid om af te wijken van de voorgeschreven aanbestedingsprocedures enkel is gecreëerd om in uitzonderlijke situaties recht te kunnen doen aan de gerechtvaardigde belangen van de provincie Utrecht om een lichtere aanbestedingsprocedure te kunnen volgen, een publiek-publieke samenwerking aan te gaan, aanvullende opdrachten uit de hand te kunnen gunnen of het volgen van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging.

De bevoegdheid om te beslissen op de afwijking van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid ligt bij de Algemeen Directeur.

Akkoord Domein Handtekening voor akkoord indienen verzoek tot afwijking van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. ValidSigned door 5.1.2.e op 12-03-2024 d.d. _____ 5.1.2.e Directeur Landelijke Leefomgeving	Akkoord Al Ik ga hierbij akkoord met de afwijking van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. d.d. 19 maart 2024 mr. drs. A.G. Knol – van Leeuwen Algemeen Directeur
--	---

¹ Idem.

Motivering opgesteld door betreffende afdeling.

1. Korte omschrijving van de opdracht

Aanleiding:

De Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*) is volgens EU-regelgeving een soort die op Europees niveau zorgelijk is voor de biodiversiteit en daarom bestreden moet worden. De soort vormt met name voor de rees onder druk staande insectenstand een risico. Begin 2024 komt deze hoornaar in tien van de twaalf Nederlandse provincies voor, waaronder Utrecht. In Utrecht zijn sinds 2020 alle waargenomen/gevalideerde nesten verwijderd (in 2023 zeven nesten, dit zijn er meer dan in de jaren hiervoor). Het is en blijft nodig om de nesten actief op te sporen en te bestrijden om een toekomstige invasie te voorkomen of tenminste te vertragen. Om dit ook de komende jaren mogelijk te maken, is stabiele capaciteit nodig.

In principe mag iedere plaagdierbestrijder nesten van de Aziatische hoornaar verdelgen en verwijderen. In de praktijk blijken deze partijen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken om nesten te bestrijden, wat schadelijke gevolgen heeft voor de omliggende natuur en daardoor onwenselijk is voor de provincie. De gebruikte methode komt overeen met de methode voor het verdelgen van wespennesten. De Aziatische hoornaar is echter een ander soort dan inheemse wespen en heeft daarom een andere aanpak nodig. Aziatische hoornaar nesten zijn namelijk groter, hangen hoger in bomen en hangen los van de stam, en de grotere hoeveelheden hoornaars en de steken van de hoornaars gaan dieper dan die van onze inheemse wespsoorten. Eerdergenoemde aanpak leidt daarmee tot gevaarlijke en schadelijke situaties voor zowel de bestrijders als de natuur. Om dit te voorkomen is een specialistisch bestrijdingsbedrijf nodig. Ook het opsporen van Aziatische hoornaar nesten is specialistisch werk. In Nederland vindt opsporing op twee manieren plaats: 1) manueel met de wiekpot methode en elektronisch met een zender en ontvanger. De wiekpot methode is bruikbaar door eenieder die veilig met hoornaars kan omgaan om hen te merken en werkt vooral op zicht en irriterende geur. Onder andere imkers (vrijwilligers) zijn hier veel mee bezig, 2) door het aanbrengen van een zender op werksters zodat zij naar het nest gevolgd kunnen worden met een signaal ontvanger. Dit is een effectievere en snellere methodiek maar is ook kostbaarder en vergt meer specialisme. Beide methoden zijn essentieel in het opsporen van nesten.

2. Totale opdrachtwaarde

Eerdere opdracht verleend in 2023:

In 2023 hebben we voor de eerste keer een opdracht verleend aan NatuurlijkRob met een opdrachtwaarde van € 5.12,6 excl. BTW (voor opsporing/validatie/verdelgen van de hiervoor genoemde 7 nesten). Een deel van deze kosten komen voort uit het geven van voorlichting om de omgeving bewuster te maken van de Aziatische hoornaar waardoor nesten hopelijk vaker gemeld worden en het valideren van binnengekomen meldingen op de website waarneming.nl.

Opdracht komende drie jaar:

Voor de komende drie jaar moet rekening gehouden worden met een stijging in het aantal nesten. Het is niet exact te voorspellen hoe de stijging zal verlopen. Hierin spelen onder andere klimatologische omstandigheden en eventuele aanvoer van hoornaars uit omliggende provincies een belangrijke rol. Gezien de huidige stand van zaken in het zuiden van het land (extreem hoge aantallen Aziatische hoornaars) verwachten wij een snellere toename van hoornaars dan de afgelopen jaren het geval was. Om capaciteit zeker te stellen en daardoor de ingeschatte toename aan Aziatische hoornaars te ondervangen, willen wij een opdracht verlenen voor een periode van 3 jaar om (naar verwachting ca. 60 nesten) Aziatische hoornaars te bestrijden (aanvallen verrekkenbaar). De hoop is dat na deze 3 jaar concurrentiestelling mogelijk is.

Opdrachtwaarde komende drie jaar:

Op basis van de prijsberekening van 2023 schatten wij de (maximale) kosten voor de komende 3 jaar als volgt in:

Werkzaamheid	Aantal	Bedrag
Voorlichting geven over de Aziatische hoornaar	3	€ 5.12,6
Voorjaarsnesten verdelgen inclusief opsporing	26	€
Zomernestten verdelgen inclusief opsporing	34	€
Eindrapportage	3	€
Overleg met de provincie	3	€
Totaal		€ 5.12,6
Totaal incl. BTW		€ 162.162,39

In bovenstaande berekening is een beperkte jaarlijkse inflatie verdisconteerd.

3. Vergelijkbare opdrachten in afgelopen 3 jaar

Zie hiervoor.

4. Motivering

Om de Aziatische hoornaar te kunnen blijven bestrijden in de komende jaren is specialistische capaciteit nodig. Interprovinciaal wordt hier ook over gesproken - de provincies zijn zich bewust van de zeer beperkte capaciteit voor een alsmear groter wordend probleem. Momenteel bestrijdt het bedrijf NatuurlijkRob de Aziatische hoornaar in alle Nederlandse provincies behalve Zeeland. Zeeland werkt met het bedrijf Traas, dit is echter een bedrijf dat (in Utrecht) nog niet de expertise bezit om de Aziatische hoornaar te bestrijden op de beschreven/gewenste natuurvriendelijke manier. Daarom willen de provincies toewerken naar een uitbreiding in het aantal specialisten en specialistische bedrijven die mee kunnen werken aan het bestrijden en opsporen van de Aziatische hoornaar. De aantallen Aziatische hoornaars blijven echter stijgen en ook in Utrecht verwachten wij in de komende jaren een toename in het aantal nesten (60 nesten over een periode van 3 jaar is de verwachting). Extra capaciteit organiseren kost tijd en moet snel doch zorgvuldig gebeuren. Er zijn veel factoren die het niet mogelijk maken om te weten wanneer de beoogde extra capaciteit voorhanden is. Er moet een cursus opgesteld worden die aan bepaalde eisen moet voldoen, er moeten bedrijven zijn die geïnteresseerd zijn in het specialisme en de cursus moet vervolgens ook georganiseerd en gevolgd worden. Dit zal meerdere jaren in beslag nemen (de verwachting momenteel is drie jaar). Tot die tijd zijn wij als provincies afhankelijk van de capaciteit die momenteel wel beschikbaar is.

Momenteel is er in Nederland slechts één specialistisch bedrijf dat op een effectieve doch natuurvriendelijke wijze Aziatische hoornaar nesten verdelgt, namelijk het bedrijf NatuurlijkRob. Daarnaast zijn zij momenteel de enige in het werkveld dat nesten kan opsporen door middel van zenders. Vanwege zijn positie in het werkveld heeft NatuurlijkRob veel connecties waardoor zij onder andere veel samenwerken met imkers, gemeenten en particulieren. Behalve dat dit de onderlinge samenwerking tussen de verschillende belanghebbende partijen bevordert, zorgt dit er ook voor dat de provincies goed op de hoogte gehouden kunnen worden van alle ontwikkelingen in het werkveld. Deze informatie kan gebruikt worden voor de toekomstige strategie en het initiëren van samenwerkingen.

In 2023 zijn nesten opgespoord met zenders en met behulp van, door het bedrijf ingelichte, imkers die de wiekpot methode gebruikten. Alle waargenomen nesten in de provincie zijn kort na de meldingen succesvol verwijderd. Voorlopig/tijdelijk niet bestrijden zal leiden tot een (nog) snellere toename van Aziatische hoornaars en is daarmee geen optie.

Reguliere bestrijdingsbedrijven zouden geïnteresseerd kunnen zijn in deze opdracht. Echter, zoals eerder aangegeven, hebben zij (momenteel) niet de (natuurvriendelijke) expertise om de opsporing en bestrijding uit te voeren als dat NatuurlijkRob heeft. Omdat wij ook in dit jaar (2024) al bestrijdingscapaciteit nodig hebben, zijn zij momenteel niet geschikt om deze opdracht voor één of meerdere jaren uit te voeren.

Advies Inkoop

De afdeling geeft in de afwijkingsverklaring goed onderbouwd aan dat het bedrijf NatuurlijkRob op dit moment (2024) de enige geschikte partij is om de opdracht uit te voeren. Om die reden kan ik dan ook positief adviseren op de verzochte afwijking (enkelvoudig onderhandse procedure in plaats van meervoudig onderhandse procedure).

Daarbij plaats ik wel de kanttekening dat het de verwachting is dat bedrijf NatuurlijkRob ook in 2025 en/of 2026 de enige geschikte partij is, maar zeker is dit dus nog niet. Om die reden adviseer ik om voor 2025 en 2026 verlengingsopties op te nemen, welke eenzijdig door de provincie Utrecht in te roepen zijn. Mocht blijken dat t.z.t. – conform de verwachting – geen concurrentie bestaat, dan kan de opdracht met NatuurlijkRob worden verlengd. Als echter wordt vastgesteld dat wél concurrentie bestaat, dan heeft de provincie de mogelijkheid de optie niet te lichten, en alsnog – conform het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid – een meervoudig onderhandse procedure te doorlopen.

Naam: 5.1.2.e

Functie: 5.1.2.e

Handtekening:

ValidSigned door 5.1.2.e
op 12-03-2024